

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás

Tárgy 297

Szerző: *László Zoltán dr.*Cím: *Mekka-tól Budáig.*

Idő "1931"

Forrás: *Magyarország*

Személy

*Bp.**1931. V. 14.*

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Mekkától Budáig

Gül Baba-émlékünnep — Mohammedán zarándoklatok Budára

Hodzsza Hafiz Csengics még valamikor Boszniában, annak is szépséges fővárosában volt pap, ahol ájtatos lélekkel szolgálta Alláht és a prófétát a Begova Dzsaniájában. De jött a hágháboru, Trianon, Szerbia s a derék hodzsza nem volt hajlandó ezt az erőszakos felfordulást elismerni. Levonta a konzekvenciát és elment politikai emigránsnak. Végére is a háboruban császári és királyi táborig imám volt s ha politikusok opportunitásból, egyéb polgárok kényszeréséből behódolnak egy új államrendnek, egy pap nem teheti. Így aztán megjárta az európai és keleti városokat, mint Ahasverus, remélve, hogy egyszer csak ő is visszatérhet szülőföldjére.

Allah akbar! Ja rait!

Isten nagy! Ha akarja, meglesz!

Most egyik kis budai kávéházban emlegetjük a múltat, amikor Ferenc József parancsára az izlám szent ünnepeinek kezdetét ágyudörgés és katonai pompa jelezte. Bosznia-Hercegovina utolsó fellegvára volt az európai mohammedanizmusnak, épp úgy, mint Ada-Kaleh. Erről a két vidékről jöttek a háboru előtt a moszlim zarándokok Budára, Gül Baba sirjához.

A hodzsát még Szarajevóból ismerem. Évek óta nem láttam s bizony nagyot néztem, amikor a Margit-köruton találkoztam vele. Örömről kölesönös volt. Megmondta, hogy keleti hittestvércével jött fel Budára, egy-két napra, a Gül Baba-émlékünnepre. Ő azoknak a zarándokoknak lelkikalauza, akik majdnem tizenhat év után először jönnek Budára.

Ha akarom bemutat néhánynak, sok érdekes dolgot fogunk tőlük megtudni. Kapva-

kapok az alkalmon s már megyünk is a kávéházba, ahol egy csöndes sarokban négyen ülnek, akikről európai ruháik mellett is messziről leri, hogy keleti férfiak. Három török és egy arab. A törökök kereskedők, akik az árumintavásárt nézték meg, az arab igen előkelő törzsfőnök. Neve keleti hosszúsága: Hadzsi Mahmud Abdallah Ibn al Asszad bey.

Nagy a meleg, de arab barátunk majdnem fázik, hisz harminc fok állandó átlagmeleghez van szokva. Megkérem, beszéljen valamit utazásáról.

— Januárban indultam el hazulról — kezdi —, hosszabban csak Bagdadban tartózkodtam, onnan hajón Basszóra, tovább Maskatba és Adenbe utaztam, majd Dzsiddába, ahol két hetet töltöttem és elvégeztem az előírt szent zarándoklatot Mekkában és Medinában. Dzsiddából Alexandriába, onnan román hajón Isztanbulba s végül a keleti expresszsel idejöttem önökhöz, hogy itt is zarándokoljak és meglátogassam a szent Gül Baba sirját.

— Igazán büszkék vagyunk, hogy a muzulmánoknak újra eszébejut a budai szentélyük. Csak a mekkai zarándokokat illetik még, a hadzsi jelző mellett, a szent hadzsza (zarándoklattal) járó vallási előnyök? — kíváncsiskodtam.

— Szabály szerint igen, azonban, s ez már többévszázados hagyomány és szokás, hogy aki Jeruzsálemet, az afrikai Kairuánt (Kaírván), vagy Budán Gül Baba sirját meglátogatta, ott megfelelő ideig imádkozott, bünei bocsánatáért esdekelt Allahhoz, a szent türbe (sir) közelében megberetválkozott, a türbét mezitláb hétszer körüljárta, ivott a szent források vizéből, alamizsnát adott a koldusoknak és ajándékot a sir és zarándokház fentartóinak — az szintén jogosult a „hadzsi” előnév viselésére és bünei bocsánatát elnyeri.

Buda az izlám szent helyei között a har-

madik helyen! Kolosszális gondolat, nagy perspektíva. Csak meg kell érteni és az izlámítá zarándoklatok egy részét a Balkánról, Törökországból, sőt Egyiptomból is ide lehet irányítani. Közelebb van, mint Mekka, könnyebben s olcsóbban elérhető.

Gondolunk minderre? Ott a Gül Baba emlékbizottság, ott a muzulmán (izlámítá) magyar kulturbizottság, ott az idegenforgalmi tanács, de eddig édeskeves történet még. Felérjük belátással, hogy mit jelent egy agyoncsontított, elszegényedett országnak kétszázhetvenmillió mohamedánnak erkölcsi támogatása? Mit jelent nemcsak erkölcsi és kulturális szempontból, hanem idegenforgalom, kereskedelmi és ipari érdekek, export-import s nemzetközi érvényesülés szempontjából?

Ibn al Asszad bey, mintha eltalálta volna gondolataimat, megszólalt:

— *Rengeteg a mohamedán—magyar viszonylat s ez nemcsak az önékhöz fajlagos közelebb álló törökökre vonatkozik, hanem általában az izlámra. Mert a többszázados török uralom Európában, főleg Magyarországon nem annyira török, mint inkább mohamedán uralom volt. Hódító nagy Szolimán szultán mérhetetlen hadseregének vitéz csapatait Arábiából, Afrikából, Kurdisztánból, belső Ázsiából, Albániából sorozták. A török tisztek mellett ott harcoltak beduinok, szíriaiak, libanoni druzok, szudániak, szerectenek, tatárok, albánok, macedónok, kurdok, yezidiek, akiket egy lelkesedés hevített: a szent izlám. Az izlámnak szent emlékei maradtak Magyarországon. Kár, hogy Önök annyira nyugat felé orientálódnak kulturális, idegenforgalmi és kereskedelmi szempontból, holott a jövőjük Keleten van. Nem érzik?*

— Gondolkozzanak rajta s meglátják, érdekes lesz. Mennyi muzulmán tanul idegen, hogy úgy mondjam: gyaurok főiskoláin.

London, Berlin, Bécs, Páris, Zürich telve mohamedán diákokkal. Miért nem csábítgatják őket ide a közeli Budára, amely vallási szempontból is szent zarándokhelye vallásunknak? Hisz önöknek kitűnő egyetemeik, középiskoláik vannak. Aki idegenbe megy tanulni, annak végeredményben mindegy, hogy melyik városban tanul és milyen idegen nyelven. De ha izlamita szent helyen teheti, egészen természetes, hogy szívesebben megy oda, ahol vallási és történelmi tradíciókat és kapcsolatokat talál.

Még igen sokáig maradtunk együtt s kénytelen voltam jegyzeteket csinálni, nehogy egyetlen szavát is elfeledjem ennek az érdekes, gondolkodó arabnak, aki egyenesen propagandát csinál szűkebb hazájában és a külföldön is a mi érdekünkben.

László Zoltán dr.